



**Nota Integrale Veiligheid
Gemeente Wormerland**

INHOUDSOPGAVE

VOORWOORD

- 1. INLEIDING**
- 2. CONCLUSIES EN VOORSTELLEN**
 - 2.1. Een veilige leefomgeving
 - 2.2. Calamiteiten- en rampenbestrijding
 - 2.3. Handhaving
- 3. BESTUURS- EN PROCESVERANTWOORDELIJKHEID**
 - 3.1. Een veilige leefomgeving
 - 3.2. Calamiteiten- en rampenbestrijding
 - 3.3. Handhaving
- 4. INTEGRALE VEILIGHEID**
 - 4.1. Wat is veiligheid?
 - 4.2. Wat is integrale veiligheid?
 - 4.3. Systematiek, Samenhang en Samenwerking
 - 4.4. De veiligheidsketen
 - 4.5. Thema's van veiligheid
 - 4.6. Politie(surveillanten)
 - 4.7. Financiën
- 5. EEN VEILIGE LEEFOMGEVING**
 - 5.1. Wonen en werken
 - 5.2. Horeca, feesten en evenementen
 - 5.3. Recreatie
 - 5.4. Jeugd
 - 5.5. Ouderen
 - 5.6. Verkeer
 - 5.7. Milieu
 - 5.8. Criminaliteit
 - 5.9. Thuisgeweld
- 6. CALAMITEITEN- EN RAMPENBESTRIJDING**
- 7. HANDHAVING**

OVERZICHT BIJLAGEN

VOORWOORD

Wie inspiratie zoekt voor een veiliger samenleving, moet die niet vinden in overheden, maar in de mensen en in de samenleving waar we het voor doen.

Veiligheid is niets iets wat overheden produceren. Veiligheid is de resultante van omstandigheden, van de verhouding tussen mensen en van de gemoedsrust bij de mensen. De afwezigheid van bedreiging, van onrust, van onzekerheid en van onvoorspelbaarheid zijn belangrijke elementen bij het gevoel van veiligheid. Het geeft aan dat veiligheid maar ten dele een objectief gegeven is. Vandaar het verschijnsel dat een samenleving zich veilig kan voelen ook al neemt de criminaliteit toe, maar zich evenzeer onveilig kan voelen als de criminaliteit gestaag afneemt. In een samenleving die zich veilig voelt, zullen veel risico's op de koop toe genomen worden, die in een omgeving van onzekerheid gevoelens van onveiligheid en angst alleen maar aanwakkeren. Dat laatste dreigt zich dan alleen maar te versterken, ten nadele van menselijke waarden, belangen en zwakheden. Want als een samenleving zich eenmaal onzeker en onveilig voelt, dan zullen op den duur alle andere waarden daaraan ondergeschikt gemaakt worden. Dat geeft het belang aan van een veilige samenleving.

Veiligheid bevorderen, het streven naar een veiliger samenleving dat is niet de taak van één of enkele overheidsdiensten. Het is zeker niet bij uitstek een kwestie van het justitiële apparaat. Dat heeft wel een belangrijke functie, maar die is alleen mogelijk indien andere maatschappelijke diensten en functies van de overheid functioneren en hun rol vervullen. Veiligheid bevorderen is het product van de onderlinge afstemming en de samenwerking van een groot aantal diensten en overheidsorganen, op alle niveaus van de overheid. Het is ook niet het resultaat van aandacht voor één categorie personen, de daders, de criminelen. Ook de aandacht zal gespreid moeten zijn.

Het meest direct betrokken zijn de politie op straat, de overheidsdiensten in de wijken, het onderwijs, de hulpverleners die bij de mensen thuiskomen. Veiligheid wordt in de eerste plaats in huis, op het werk, op school, in de wijken, enz. gerealiseerd. Vandaar ook het primaire belang van een integraal veiligheidsbeleid van gemeenten.¹

¹ Minister J.P.H. Donner tijdens Congres partners in veiligheid, 27 mei 2004

1. INLEIDING

Tragische gebeurtenissen roepen vraagtekens op en zetten aan tot nadenken. Ze bevestigen dat er voor een veilige samenleving een grote verantwoordelijkheid ligt bij overheden, publieke organisaties en instellingen, maar ook bij inwoners, bestuurders, ambtenaren, politici, private partijen, ondernemers en anderen. Deze verantwoordelijkheid vereist een gezamenlijke aanpak ter verbetering van veiligheid.

Dus: integrale veiligheid!

Verbeteren van de veiligheid vraagt om inspanning van iedereen. Betrokken partijen, zoals gemeentelijke diensten, politie, justitie, instellingen, ondernemers en inwoners moeten allemaal meedenken, meepraten en doen! Voor het slagen van een integraal veiligheidsbeleid zijn samenhangend en gestructureerd samenwerken, goede communicatie en toewijding van betrokken partijen de belangrijkste kritische succesfactoren.

Onderstaand schema geeft aan hoe in zes stappen inhoud wordt gegeven aan het beleid van integrale veiligheid.

Figuur 1: Stappenplan, beleid integrale veiligheid



Het stappenplan bestaat uit: ²

- I. Verzamelen van objectieve en subjectieve informatie, door bijvoorbeeld gesprekken, rapporten, metingen en observaties.
- II. Probleemanalyse: problemen en doelstellingen definiëren.
- III. Voorstellen ter verbetering van de veiligheid doen en prioriteiten aangeven.
- IV. Opstellen plannen van aanpak, door het formuleren van effectieve en meetbare acties en maatregelen.
- V. Implementatie van plannen, uitvoeren van maatregelen.
- VI. Evaluatie van veiligheidssituatie door systematische metingen.

De nota integrale veiligheid geeft invulling aan de punten I t/m III. Er worden problemen signaleerd en voorstellen tot actie gedaan, maar (nog) geen oplossingen geboden. Door betrokkenen moet hieraan invulling worden gegeven via de stappen IV t/m VI.

² Deloitte & Touche, Werken aan veiligheid, een kwestie van aanpakken, Branchegroep Rijksoverheid, Den Haag, september 2002.

Hieronder wordt integrale veiligheid opgesplitst in twee doelstellingen, te weten beleid integrale veiligheid en nota integrale veiligheid

Beleid integrale veiligheid

Het onder regie van het lokale bestuur creëren van een veilige leefomgeving voor inwoners en bezoekers van de gemeente Wormerland. Door betrokken partners op een systematische en samenhangende manier werken aan verbetering van het objectieve veiligheidsniveau en de subjectieve veiligheidsbeleving.

Nota integrale veiligheid

Het beschrijven van de huidige veiligheidssituatie, het trekken van conclusies en het doen van voorstellen ter ondersteuning van het integrale veiligheidsbeleid van de gemeente Wormerland.

De bij integrale veiligheid behorende visie luidt: 'Een gemeente die bestuurlijk actief is op het brede gebied van integrale veiligheid en die hierbij de eigen verantwoordelijkheid van inwoners, instellingen en bedrijven stimuleert.' Aansluitend is een gedroomde foto geschetst, zijn verschillende doelstellingen gedefinieerd en is een agenda gemaakt. Maar hoe wil de gemeente invulling geven aan deze visie?

In 2005 is een nieuwe nota integrale veiligheid ontwikkeld. De nota is een middel om invulling en uitvoering te geven aan het integrale veiligheidsbeleid. De opgenomen voorstellen moeten door middel van acties en bestuursopdrachten in detail worden uitgewerkt en in praktijk worden gebracht. Dit moet uiteindelijk resulteren in het verbeteren van de veiligheid en het bereiken van de beoogde doelstellingen betreffende integrale veiligheid.

Voor deze nota is gebruik gemaakt van subjectieve en objectieve gegevens, verkregen uit documentatie en rapporten en aan de hand van een aantal gesprekken met interne en externe overlegpartners. Geprobeerd is om een zo volledig mogelijk beeld te krijgen en zoveel mogelijk afdelingen, bedrijven en organisaties hierbij te betrekken. Alles hangt immers met elkaar samen.

De nota begint met het voorwoord en de inleiding. In hoofdstuk 2 wordt een samenvattend overzicht van alle conclusies en voorstellen gegeven en in hoofdstuk 3 wordt duidelijk gemaakt waar de bestuursverantwoordelijkheid en procesverantwoordelijkheid ligt en wat het beoogde resultaat van de voorstellen is. In hoofdstuk 5, 6 en 7 komen vervolgens de voor de gemeente meest relevante veiligheidsaspecten aan de orde. Hierin worden voor iedere paragraaf een toekomstfoto geschetst, de huidige situatie beschreven, conclusies getrokken en voorstellen gedaan.

2. CONCLUSIES EN VOORSTELLEN

Uit een recent onderzoek van de provincie Noord-Holland blijkt, dat meer dan 80% van de inwoners van de provincie zich veilig voelt in zijn of haar woonomgeving. Uit de analyse voor deze nota bleek dat het leven in de gemeente Wormerland veilig is. Dit moet in de toekomst zo blijven en waar mogelijk worden verbeterd. Dat is alleen mogelijk door een gestructureerde samenwerking, een goede communicatie en toewijding van alle betrokken partijen. Dat wil zeggen, dat het integrale veiligheidsbeleid door alle verantwoordelijken en betrokkenen volledig ondersteund en uitgedragen moet worden. Voor een goede monitor van de veiligheid in de gemeente zullen de effecten van het integrale veiligheidsbeleid regelmatig moeten worden gemeten en geëvalueerd. En via een jaarlijkse rapportage zal de voortgang moeten worden gerapporteerd.

In dit hoofdstuk worden de conclusies en voorstellen samengevat. In het volgende hoofdstuk worden de bestuursverantwoordelijkheid en procesverantwoordelijkheid van de diverse voorstellen overzichtelijk samengevat. Na vaststelling van de nota kunnen de voorstellen verder in plannen worden uitgewerkt en financieel worden onderbouwd.

2.1. Een veilige leefomgeving

2.1.1. Wonen en Werken

Conclusie

Veiligheid betreffende het thema wonen en werken is een subjectief gevoel. Verschillende vormen van overleg en samenwerking tussen bewoners, bedrijven, gemeente, politie, brandweer en andere hulpverleners dragen bij aan een verhoogd gevoel van veiligheid in de woon- en leefomgeving. Het niveau van veiligheid kan worden verbeterd door goede voorlichtingsprojecten, preventieprojecten en handhavingprojecten en door een grotere betrokkenheid en verantwoordelijkheid van bedrijven, instellingen en inwoners. Resultaten van gezamenlijke inspanning zijn bijvoorbeeld meer preventieve maatregelen, goede verlichting, afgifte gebruiksvergunningen en meer blauw op straat.

Voorstellen

1. Openbare verlichting toepassen op basis van veiligheidsaspecten.
2. Openbaar groen snoeien op basis van veiligheidsaspecten.
3. Inbraakpreventie. Voortzetting Keurmerk Veilig Wonen.
4. Aanpassing bluswatervoorziening.
5. Realiseren Keurmerk Veilig Ondernemen.

2.1.2. Horeca, feesten en evenementen

Conclusie

Veilig uitgaan in de gemeente moet worden verbeterd door meer toezicht en handhaving. Dat wil zeggen meer controles op naleving van de gebruiksvergunning, de drank- en horecawet bepalingen en de voorschriften in specifieke vergunningen.

Voorstellen

6. Controles op naleving van gebruiksvergunningen horeca ook 's avonds uitvoeren.
7. Intensivering naleving controle Drank- en horecawet bepalingen.
8. Beslotenheid en vergunningplicht van (schuur)feesten onderzoeken.

2.1.3. Recreatie

Conclusie

Over het algemeen is het veilig recreëren in de gemeente Wormerland. De veiligheid op en rondom het Wormer- en Jisperveld vormt echter een punt van aandacht. Tijdens de begrotingsraad in 2005 is door de PvdA een motie ingediend inhoudende het implementeren van een systeem van vaarvergunningen, waarmee de veiligheid op het water kan worden vergroot. De motie is raadsbreed ondersteund. Er is reeds initiatief genomen tot een bestuurlijk overleg om na te gaan of de vaarvergunning regionaal in de Zaanstreek kan worden ingevoerd.

Voorstel

9. Optimaliseren van de samenwerking van operationele hulpverleningsdiensten op en rondom het Wormer- en Jisperveld (onder normale omstandigheden, bij calamiteiten en bij grootschalige evenementen) en het invoeren van een systeem van vaarvergunningen.

2.1.4. Jeugd

Conclusie

Het contact met de jeugd is goed en open, maar er is geen reguliere afstemming tussen de betrokken partijen, zoals de organisatoren van feesten, de gemeenteambtenaren, de politie en anderen. Er is op dit gebied nog veel te bereiken en het is aan de gemeente om binnen haar mogelijkheden onderling overleg te stimuleren en voorwaarden te scheppen voor een structurele, samenhangende en integrale aanpak gericht op veiligheid van de jeugd. De problematiek van enkele jongeren hangplekken vereist op korte termijn concrete acties en oplossingen. Onderling overleg, met inbreng van verschillende expertise en ervaring voor ontwikkeling en verbetering is hierbij nodig. De veiligheidsbeleving is uiteraard heel persoonlijk.

Voorstellen

10. Formalisering en intensivering contact en samenwerking.
11. Het definiëren van beleidsdoelstellingen jeugd en veiligheid.
12. Het aanpakken van de problematiek van jongeren ontmoetingsplekken.

Bij deze acties speelt het straathoekwerk een belangrijke rol.

2.1.5. Ouderen

Conclusie

Ook in de gemeente Wormerland is sprake van vergrijzing. De oudere inwoners blijven steeds meer en langer zelfstandig wonen wat een toename van het aantal onveilige situaties en ongelukken in en om de woning met zich meebrengt. De leefomgeving van de gemeente Wormerland is relatief veilig. Van alle inwoners voelen ouderen zich vaak het meest onveilig.

Voorstellen

13. Voorlichting ouderen vanaf 72 jaar.
14. Voorlichting ouderen tussen 65 en 72 jaar.

2.1.6. Verkeer

Conclusie

De effecten van de campagne Duurzaam Veilig en het verkeersveiligheidsplan van de gemeente dragen bij aan verbetering van de feitelijke verkeersveiligheid en het subjectieve gevoel hiervan. Desondanks is er een aantal locaties dat vooral ook voor de kwetsbare verkeersdeelnemer veiliger moet worden ingericht. Bij het inrichten van wegen moet ook rekening gehouden worden met de opkomsttijden van hulpverleningsdiensten. Communicatie en afstemming van verkeersaangelegenheden met de inwoners is ook een punt van aandacht. De verkeersveiligheid is één van de belangrijkste veiligheidsaspecten en in het kader hiervan zijn goede opsporing, toezicht en handhavingcontroles door de politie belangrijk.

Voorstellen

15. Inventarisatie gevaarlijke verkeerspunten en andere knelpunten.
16. Inwoners worden meer betrokken bij aanpassingen en nieuwe verkeersplannen.

2.1.7. Milieu

Conclusie

Bij het waarborgen van een goed en veilig leefklimaat speelt het milieu een belangrijke rol. Hieraan leveren toezicht, controle en handhaving en een gestructureerd overleg tussen betrokken partijen een belangrijke bijdrage. De manier waarop dit gebeurt wordt bepaald door het milieubeleid van de landelijke en plaatselijke overheden.

Voorstellen

17. Stimuleren en beter structureren van overleg betrokken milieupartijen.
18. Actualisatie milieubeleidsplan bij nieuwe ontwikkelingen.

2.1.8. Criminaliteit

Conclusie

Er is een eerste verantwoordelijkheid van inwoners en ondernemers bij het voorkomen van diefstal en inbraak van hun bezittingen. Voor de openbare ruimte zijn de politie en de gemeente de verantwoordelijken. Bij het bestrijden van de criminaliteit spelen preventieve en repressieve maatregelen een rol.

Voorstellen

19. Preventief op veiligheid inrichten van de openbare ruimte.
20. Vergroten eigen verantwoordelijkheid van inwoners en ondernemers.
21. Vaststellen van effecten van meer blauw op straat.

2.1.9. Thuisgeweld

Conclusies

Er worden steeds meer aangiftes gedaan van thuisgeweld. Politie en andere betrokken organisaties krijgen meer inzicht in de problematiek van thuisgeweld en leren hoe te handelen. Voor een adequate hulpverlening aan slachtoffers van thuisgeweld is een goede afstemming van politie met het maatschappelijk werk en andere partijen nodig. Dit geschiedt op dit moment d.m.v. het Project Huiselijk Geweld van de GGD.

Voorstellen

22. Optimaliseren (nood)opvang en begeleiding van slachtoffers en daders.
23. Stimuleren betere samenwerking betrokken partijen.
24. Verkrijgen van inzicht in aard en omvang van thuisgeweld bij alle partijen.

2.2. Calamiteiten- en rampenbestrijding

Conclusie

Rampen en calamiteiten kunnen altijd plaatsvinden. Dus continue aandacht voor het nemen van preventieve maatregelen en maximale voorbereiding zijn noodzakelijk. De gemeente heeft een rampenplan dat voldoet aan de eisen. De draaiboeken zijn in 2005 geactualiseerd naar aanleiding van de Wet Kwaliteitsverbetering rampenbestrijding. In 2005 wordt de uitvoering van deze wet verder ter hand genomen. Ook in 2006 wordt zowel ambtelijk als bestuurlijk geoefend. Bovendien is in voorbereiding het beleidsplan van de gemeentelijke brandweer: Brandweezorg en Rampenbestrijding 2005-2008. Dit plan moet in het bredere perspectief van de regionale brandweer worden gezien. In het plan wordt aandacht besteed aan alle schakels van de integrale veiligheidsketen, de rampenbestrijding, grootschalig optreden en de bedrijfsvoering.

Voorstellen

25. Up-to-date houden rampenplan (inclusief deelplannen en draaiboek).
26. Ontwikkelen oefenplan en oefenen gemeentelijke processen.

2.3. Handhaving

Conclusie

Het controleren op de naleving van regels staat als taak van de gemeente steeds meer in de belangstelling. Handhaving werd gezien als het sluitstuk van beleid en wetgeving. Zowel strafrechtelijke als bestuursrechtelijke handhaving zijn belangrijke instrumenten ter verbetering van de objectieve en subjectieve veiligheid in de gemeente Wormerland. Gaandeweg groeit het besef dat handhaving geen sluitstuk is, maar een prominente plaats moet innemen binnen het gemeentelijke beleid.

Voorstel

27. Handhaving van alle relevante aandachtspunten van de nota integrale veiligheid uitwerken in een algemene nota integrale handhaving.

3. BESTUURS- EN PROCESVERANTWOORDELIJKHEID

	Voorstellen	Portefeuillehouder	Actie of Bestuursopdracht	Wanneer	Procesverantwoordelijke	Wie	Beoogd Resultaat	Uitvoerend kader
3.1.	Een veilige leefomgeving							
3.1.1.	Wonen en werken							
1.	Openbare verlichting		BB			Gemeente	Meer aanlichten achterpaden in verband met veiligheid	Beleidsplan enge plekken
2.	Openbaar groen		NB			Gemeente	Openbaar groen gesnoeid gericht op veiligheid	Het Groenbeheerplan (in ontwikkeling)
3.	Inbraakpreventie		A			Gemeente Politie	Voorlichten en stimuleren maatregelen inbraakpreventie woningen en bedrijven	Convenant bureau Veiligheid en Preventie politie regio Zaanstreek-Waterland
4.	Bluswatervoorziening		NB			Brandweer		
5.	Keurmerk Veilig Ondernemen		A			Gemeente Politie		
3.1.2.	Horeca, feesten en evenementen							
6.	Gebruiksvergunningen horeca		BB	Continue	Brandweer	Brandweer Gemeente	Ook 's avonds worden de vergunningen van horeca en overige inrichtingen gecontroleerd	Plan van aanpak Gebruiksvergunningen
7.	Drank- en horecawet		BB		Politie	Politie Gemeente	Leeftijdscntrole Drankverstrekking aan jongeren vindt plaats	Handhavingnota
8.	Besloten (schuur) feesten		A			Gemeente Politie Brandweer	Veiligheidsaspecten van (schuur) feesten verbeteren	Handhavingnota Horecanota
3.1.3.	Recreatie							
9.	Samenwerking m.b.t. Wormer- Jisperveld		A			Gemeente Brandweer Politie e.a.	Optimale samenwerking en heldere rolverdeling hulpverlening in het waterrijke gebied / onderzoek vaarvergunningen	
3.1.4.	Jeugd							
10.	Contacten met jongeren		B			Gemeente Politie Straathoekwerk	Beter contact en gestructureerde samenwerking met jongeren	Nota jeugd- en jongerenbeleid
11.	Beleidsdoelstellingen jeugd en veiligheid		B			Gemeente Politie Straathoekwerk	Herzien beleidsdoelstellingen jeugd en veiligheid	Nota jeugd- en jongerenbeleid
12.	Plan van aanpak JOP		A			Gemeente Politie Straathoekwerk	Aanpakken problematiek jongeren ontmoetingsplekken	Nota jeugd- en jongerenbeleid
3.1.5.	Ouderen							
13.	Voorlichting ouderen		B			Gemeente Politie Brandweer Ouderenadvies- commissie	Veiligheidsaspecten meenemen in project(brandpreventie, preventiekoffer politie, mobiliteit 's avonds)	I
	Voorstellen	Portefeuillehouder	Actie of Bestuursopdracht	Wanneer	Procesverantwoordelijke	Wie	Beoogd Resultaat	Uitvoerend kader

			opdracht					
3.1.6.	Verkeer							
15.	Gevaarlijke locaties		BB			Gemeente Politie	Inventarisatie en herinrichting bezien van gevaarlijke locaties, verkeerspunten en andere knelpunten	Beleidsplan Verkeer en Vervoer Verkeersveiligheidsplan
16.	Overleg inwoners		A			Gemeente	Inwoners worden meer betrokken bij aanpassingen en nieuwe verkeersplannen	Duurzaam Veilig Verkeersveiligheidsprojecten
3.1.7.	Milieu							
17.	Overleg milieu partners		BB			Gemeente Politie	Stimuleren en beter structureren overleg betrokken partners	Handhavingnota
18.	Milieuveiligheid		BB			Gemeente Politie	Verminderen en voorkomen onveilige milieu situaties	Milieubeleidsplan Handhavingplan
3.1.8.	Criminaliteit							
19.	Inrichting openbare ruimte		A	continue		Gemeente	Preventief op veiligheid (her) inrichten van de openbare ruimte	Bestemmingsplannen Beheersplannen Wijkplannen Reconstructieplannen
20.	Verantwoordelijkheid inwoners en ondernemers		A			Gemeente Politie	Meer verantwoordelijkheid van inwoners en ondernemers	Convenant politie regio Zaanstreek Waterland
21.	Evaluatie meer politie op straat		A		Politie	Politie Gemeente	Vaststellen effecten van meer aanwezigheid van politie op straat, in de wijk, te water	Activiteitenplan politie Convenant politie surveillanten, stadswachten
3.1.9.	Thuisgeweld							
22.	Opvang en begeleiding slachtoffers		B			Gemeente Politie GGD	Goede noodopvang en begeleiding van slachtoffers	Nota Gezondheidsbeleid
23.	Goede samenwerking		NB			Gemeente Politie GGD, e.a.	Met betrekking tot thuisgeweld betere samenwerking partners	Nota Gezondheidsbeleid
24.	Verkrijging inzicht in problematiek		NB			Gemeente Politie GGD, e.a.	Goed inzicht in aard en omvang thuisgeweld door alle partijen	Nota Gezondheidsbeleid
3.2.	Calamiteiten- en rampenbestrijding							
25.	Bedrijf X				Brandweer	Brandweer (gemeente)	Afgerond rampen bestrijdingsplan (?)	Besluit risico's en zware ongevallen
25.	Up-to-date houden rampenplan (inclusief deelplannen en draaiboek)		A		Gemeente			Besluit risico's en zware ongevallen
26.	Oefeningen gemeentelijke processen		BB			Gemeente	Systematisch wordt geoefend door betrokkenen die een rol hebben bij rampen en calamiteiten	Rampenplan Provinciaal model
3.3.	Handhaving							
27.	Handhaving		BB			Gemeente	Meer handhaving met betrekking tot veiligheidsaspecten van deze nota	Integrale Handhavingnota

A = Actie BB = Bestaande Bestuursopdracht NB = Nieuwe Bestuursopdracht
actie of datum college advies of laatste bestuurlijke proces van besluitvorming of datum planning bestuursopdracht

Wanneer = startdatum van de

4. INTEGRALE VEILIGHEID

4.1. Wat is veiligheid?

Veiligheid is iets waarin de overheid geen exclusieve verantwoordelijkheid heeft, maar vanzelfsprekend wel een bijzondere. Het zorgdragen voor veiligheid blijft één van de belangrijkste taken van de overheid. Dit wordt niet aan de burger overgelaten, maar het is wel belangrijk dat de inwoners en maatschappelijke organisaties het publieke domein steeds meer gaan zien als iets van henzelf en iets waar ze zelf veel aan kunnen doen³. Hieronder volgen enkele definities van veiligheid.

Veiligheid

In de "dikke Van Dale" wordt veiligheid als volgt omschreven: 1. Veilige staat, toestand van iemand die of iets dat veilig is; 2. Inrichting waardoor iets (ofwel de persoon die ermee omgaat) wordt gevrijwaard tegen schade of verlies.⁴

Veiligheid is ook te omschrijven als het aanwezig zijn van een zekere mate van ordening en rust in het publieke domein en van bescherming van leven, gezondheid en goederen tegen acute of dreigende aantastingen. Onveiligheid is te beschrijven als alles wat hierop inbreuk maakt. Deze inbreuken op veiligheid kunnen feitelijke aantastingen van de veiligheidssituatie betreffen, maar kunnen ook veiligheidsrisico's en gevoelens van onveiligheid betreffen.

Objectieve veiligheid

Wordt vastgesteld door feitelijke cijfermatige gegevens met betrekking tot bijvoorbeeld criminaliteit en overlast met elkaar te vergelijken.

Subjectieve veiligheid

Staat voor de beleving van de bewoners met betrekking tot veiligheid in hun leefomgeving.

Subjectieve (on)veiligheidsbeleving

Wordt gedefinieerd als: een angstige emotionele reactie die kan ontstaan in concrete situaties waarin iemand merkt dat er iets vervelends kan gebeuren, terwijl er nog wel wat aan gedaan kan worden maar niet door zichzelf.

Sociale veiligheid

Heeft betrekking op de belevingswaarde van de openbare ruimte. Een sociaal veilige omgeving is een omgeving waarin iedereen zich vrijelijk kan verplaatsen, zonder zich bedreigd te voelen. De meeste gevoelens van onveiligheid komen voort uit omgevingsfactoren, zoals gebrekkige verlichting, overmatige en zichtbelemmerende begroeiing en samenschooling van groepen mensen.

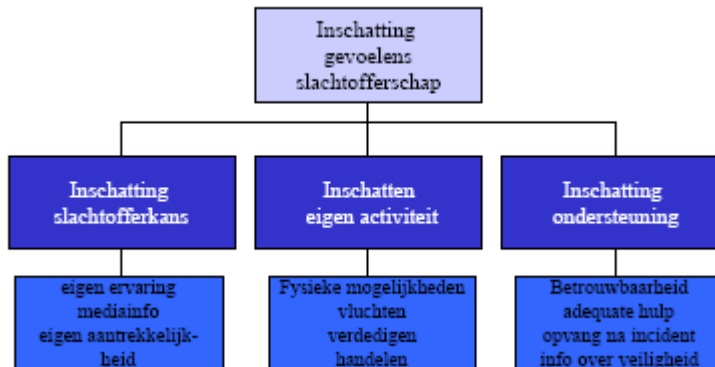
³ Integraal Veiligheidsprogramma, Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, juni 1999.

⁴ Van Dale, groot woordenboek der Nederlandse taal, twaalfde druk, 1995.

Er zijn drie factoren die bijdragen aan onveiligheidsgevoelens van inwoners. Schematisch wordt dit hieronder weergegeven en het blijkt dat krachten van buitenaf het gevoel van onveiligheid negatief beïnvloeden⁵.

1. Inschatting slachtofferkans: dat wil zeggen inschatting van de kans om zelf slachtoffer te worden. Hierbij spelen eigen of andermans slachtofferervaringen, blootstelling aan bedreigende situaties, tekenen van verval, media-informatie en eigen aantrekkelijkheid als doelwit een rol;
2. Inschatten eigen activiteit: dat wil zeggen inschatting van de mogelijkheid om hier zelf wat aan te doen. Hierbij zijn de mogelijkheden om te voorkomen dat men slachtoffer wordt en de mogelijkheden om te vluchten of zich te verdedigen van belang;
3. Inschatting van de ondersteuning: hierbij spelen directe hulp, zoals feitelijke mogelijkheid om hulp in te roepen en betrouwbaarheid en adequaatheid van de hulp een rol. Daarnaast is indirecte hulp, zoals opvang na incidenten en informatie over wat er aan de onveiligheid wordt gedaan, belangrijk.

Figuur 2: Inschatting gevoelens slachtofferschap



4.2. Wat is integrale veiligheid?

Integrale veiligheid tracht alle facetten van veiligheid bijeen te brengen in een beleid, waarbij alle betrokkenen gezamenlijk trachten te komen tot een veiligere samenleving. Daarbij is het van belang, dat alle schakels van de veiligheidsketen – voorkomen, voorbereiden, bestrijden en nazorg – goed op elkaar aansluiten en dat er een goede systematiek, samenhang en samenwerking is bij de ontwikkeling en uitvoering van dit beleid.

In het algemeen wordt onder lokaal integraal veiligheidsbeleid verstaan, het op een systematische en samenhangende manier werken aan behoud of verbetering van veiligheid in al haar facetten, onder de coördinatie, regie en sturende rol van het lokaal bestuur. Het op een goede manier inhoud geven aan dit beleid betekent, dat steeds opnieuw de veiligheid in de gemeente moet worden gemeten en waar mogelijk moet worden verbeterd.

Integraal verwijst zowel naar de organisatorische als inhoudelijke aspecten van het veiligheidsbeleid. *Organisatorisch* betekent partnerschap en samenwerking en *inhoudelijk* betekent de noodzaak van evenwicht in de veiligheidsketen en het streven naar een optimale synergie van maatregelen. De beperking van het integrale beleid ligt in het feit dat de samenhang van alle verschillende aspecten van veiligheid vaak moeilijk is aan te geven.

⁵ Gids voor veiligheid, 99 vragen over veiligheid en hun antwoorden, deel 1, maart 1998.

Door middel van een integraal veiligheidsbeleid wordt beoogd om veiligheidsproblemen structureel aan te pakken. In sommige gevallen is een ad hoc aanpak voldoende, maar in veel gevallen is de problematiek hiervoor te complex. Verschillende aspecten van veiligheid spelen dan een rol en de oplossing van het probleem moet worden gezocht in een brede aanpak en in gestructureerde en langdurige samenwerking tussen verschillende partijen. Deze partijen zijn instanties van binnen en buiten de gemeentelijke organisatie. Zo bepaalt de gemeenteraad bijvoorbeeld de beleidskaders en de financiële kaders en zijn burgemeester en wethouders binnen hun portefeuille verantwoordelijk voor delen van het veiligheidsbeleid. Daarnaast zijn politie, brandweer en Openbaar Ministerie belangrijke veiligheidspartners en hebben burgers, bedrijven, organisaties en andere instellingen eveneens een belangrijke rol in het veiligheidsbeleid.

4.3. Systematiek, Samenhang en Samenwerking

Een goed veiligheidsbeleid wordt gekenmerkt door drie S-en:

1. Systematiek: het verkrijgen van inzicht in de veiligheidssituatie en veiligheidsrisico's, door middel van verzamelen van informatie en gegevens, een goede analyse, het stellen van prioriteiten, het formuleren van maatregelen, het maken en uitvoeren van actieplannen en het evalueren van de resultaten.
2. Samenhang: bij het verbeteren van veiligheid moeten verschillende maatregelen in samenhang worden gezien en op elkaar worden afgestemd.
3. Samenwerking: bij het opstellen en uitvoeren van een integraal veiligheidsbeleid spelen verschillende instanties van binnen en buiten de gemeentelijke organisatie een rol. Algemene betrokkenheid en gestructureerde vormen van samenwerking is nodig om te komen tot oplossingen voor veiligheidsproblematiek.

4.4. De veiligheidsketen

“Voorkomen is beter dan genezen” en een integraal veiligheidsbeleid is te beschouwen als een zaak van en voor iedereen. Voor een doeltreffende aanpak is het belangrijk dat de onderlinge schakels van de veiligheidsketen goed op elkaar afgestemd worden.⁶

Figuur 3: De veiligheidsketen



1. Pro-actie: het structureel voorkomen van onveiligheid, veelal in het kader van lange termijnplanning.
2. Preventie: het in een gegeven (potentieel onveilige) situatie treffen van maatregelen die effect hebben op de directe oorzaken van onveiligheid en op het verminderen van de gevolgen ervan.
3. Preparatie: de daadwerkelijke voorbereiding op de bestrijding van mogelijke aantasting van de veiligheid: te denken valt aan het opstellen van rampenplannen en het organiseren van oefeningen. Deze fase is voor brandweer- en rampenhulpverlening en in mindere mate voor criminaliteit en overlast van belang. Preparatieve maatregelen zijn operationeel en organisatiespecifiek van aard.
4. Repressie: de bestrijding van onveiligheid en de hulpverlening in acute noodsituaties door daadwerkelijke inzet van politie, brandweer en andere hulpverleningsdiensten.
5. Nazorg: alles wat nodig is om zo snel mogelijk terug te keren naar normale verhoudingen. Hierbij is zowel aandacht voor opvang en begeleiding van slachtoffers, als voor opsporing, vervolging of begeleiding van daders.⁷

⁶ Gids voor veiligheid, 99 vragen over veiligheid en hun antwoorden, deel 1, maart 1998.

⁷ Gids voor veiligheid, deel 1, Ministerie van Binnenlandse Zaken, Maart 1998.

4.5. Thema's van veiligheid

Er is geen sluitend antwoord te geven op de vraag: wat is een veilige leefomgeving? Veiligheid is vooral een subjectief gevoel, het wordt door iedereen anders ervaren en is aan verandering onderhevig. Het veiligheidsbeleid van veel gemeenten richt zich vooral op de meest manifeste vormen van onveiligheid, zoals criminaliteit, gevoelens van onveiligheid en overlast. Maar ook andere vormen van onveiligheid tasten het veiligheidsgevoel van de inwoners aan, zoals de gevaren van branden, rampen en ongevallen en de verkeersonveiligheid.

Uit gesprekken en analyses blijkt, dat onderstaande veiligheidsthema's momenteel voor de gemeente belangrijk zijn:

- Wonen en werken
- Horeca, feesten en evenementen
- Recreatie
- Jeugd
- Ouderen
- Verkeer
- Milieu
- Criminaliteit
- Thuisgeweld
- Calamiteiten- en rampenbestrijding
- Handhaving

Naast bovengenoemde thema's komen andere veiligheidsthema's voor waarvan het belang voor de gemeente nu niet naar voren kwam. In de toekomst kan dit veranderen en kunnen bijvoorbeeld onderstaande punten belangrijk worden:

- Discriminatie/racisme
- Vandalisme
- Gewelddelicten

4.6. Politie(surveillanten)

Het politiekorps Zaanstreek-Waterland kent een aantal wijkbureau's. Hierdoor is in bijna alle wijken en dorpen een steunpunt aanwezig. Een aantal wijkteams heeft ook een spreekuurlocatie in het verzorgingsgebied. Wormerland valt onder het wijkteam Wormerland-Wormerveer. Het wijkteam is verantwoordelijk voor toezicht en handhaving van een goed veiligheidsniveau. De wijkteams zijn vooral bezig met repressief werk, noodhulp en incidenten. De werkzaamheden van de wijkagenten bevinden zich in alle aspecten van de veiligheidsketen.

Binnen de bedrijfsvoering van het korps is gekozen voor een structuur en uitvoering van politiezorg die tegemoet komt aan de omgevingskenmerken: de gebiedsgebonden politiezorg als fundament voor het politiewerk. In 2005 wordt gewerkt binnen de lijnen die zijn uitgezet in de *Foto van de toekomst; het korps in 2006*. Daarbij blijven de kritieke succesfactoren van 2004 overeind: professioneel, productief en resultaatgericht handelen waarbij de burger centraal staat.

Het regionale politiekorps Zaanstreek-Waterland ondersteunt in 2005 de gemeenten in de (gezamenlijke) ontwikkeling van integrale veiligheidsplannen.

Naast wijkagenten zijn er via de Stichting Stadswachten Zaanstad ook door de gemeente gefinancierde surveillanten actief. De taken van de surveillanten zijn aanvullend en vooral gericht op toezicht en handhaving. Over voortzetting van de financiering moet nog besluitvorming in de raad plaatsvinden.

4.7. Financiën

Zoals in de inleiding is aangegeven geeft deze nota in een zeer breed perspectief de relevante hoofdlijnen aan van integrale veiligheid binnen de gemeente Wormerland. Deze nota is een middel om invulling en uitvoering te geven aan het integrale veiligheidsbeleid. De voorstellen moeten via acties en bestuursopdrachten tot in detail worden uitgewerkt en in de praktijk worden uitgevoerd. In deze nota worden (nog) geen oplossingen geboden.

In hoofdstuk 3 is de bestuursverantwoordelijkheid en procesverantwoordelijkheid van de diverse voorgestelde acties en bestuursopdrachten aangegeven. Hierbij zijn de relevante beleidskaders genoemd, waarin of op grond waarvan de voorstellen uiteindelijk zullen moeten worden uitgevoerd. Dit betekent ook dat in deze nota geen financiële indicaties zijn opgenomen. De financiële aspecten zullen worden meegenomen bij de uitwerking van bestaande of nog te ontwikkelen plannen. Deels zullen de financiële gevolgen met betrekking tot integrale veiligheid drukken op aanwezige (onderhoud) budgetten. Mocht blijken dat de kosten van de voorgestelde acties niet uit deze budgetten kunnen worden betaald dan zullen de financiële implicaties via de daarvoor gebruikelijke procedures aan de raad worden voorgelegd.

In het meerjarenplan 2006-2009 is 10.000 euro opgenomen voor integrale veiligheid.

5. EEN VEILIGE LEEFOMGEVING

5.1. Wonen en werken

5.1.1. Toekomstfoto

De leefomgeving van de bewoners van de gemeente Wormerland wordt als veilig ervaren. Er komen steeds meer vormen van buurtoverleg waardoor de betrokkenheid en de sociale controle toeneemt. Continue aanpassingen van verlichting en openbaar groen verbeteren het zicht en meer "blauw" op straat draagt ook bij aan een verhoogd gevoel van veiligheid.

De brandweer geeft voorlichting over waterwinning en het vrijhouden van brandkranen en toegangswegen. Bij nieuwbouw projecten wordt hierover vooraf overleg gepleegd met de afdeling Ruimtelijke Ordening van de gemeente. In 2005 is het project afgifte gebruiksvergunning gebouwen afgerond. Sinds de start van het project vinden gestructureerde controles plaats.

In de gemeente werken groepen bedrijven en ondernemingen samen aan het nemen van maatregelen ter bestrijding van criminaliteit waar het bedrijfsleven slachtoffer van kan worden. Deze initiatieven zijn gecertificeerd met het Keurmerk Veilig Ondernemen.

5.1.2. Huidige situatie

De gemeente Wormerland bestaat uit de dorpskernen Wormer, Oostknollendam, Wijde Wormer, Jisp en Spijkerboor. Wormer is daarvan de grootste. De veiligheidsproblematiek binnen de verschillende kernen loopt uiteen en is vaak heel specifiek voor de situatie ter plekke.

Enkele punten die bijdragen aan een subjectief gevoel van onveiligheid die uit alle gegevens en gesprekken naar voren komen zijn:

- te hard rijden;
- geluidsoverlast wegverkeer;
- parkeeroverlast;
- te weinig ondersteuning van politie;
- vandalisme en vernielingen;
- overlast door jeugd;
- aanwezigheid zwerfvuil;
- plaatselijk onvoldoende openbare verlichting.

Daar waar mensen wonen en werken is sociale controle van groot belang voor de veiligheidsbeleving. Dat wil zeggen, dat het gevoel van veiligheid wordt bevorderd door een grotere betrokkenheid van en meer overleg met de bewoners. Het houden van buurtbarbecues, het vormen van buurtverenigingen en stichtingen en het initiëren van en deelnemen aan projecten van gemeente en politie, zoals bewonersavonden, wijkplannen en projecten als 'attentie buurtpreventie', dragen hiertoe bij.

Beter zicht op straat bevordert het gevoel van veiligheid, dit wordt onder andere gerealiseerd door goed beheer en onderhoud van openbaar groen en toegepaste straatverlichting. In het verlichtingsplan van de gemeente is aandacht besteed aan het verbeteren van veiligheid door een betere verlichting van de openbare weg. Bij reconstructies worden daar waar mogelijk achterpaden aangelicht. De eigenaren van woningen zijn zelf verantwoordelijk voor (een goede) verlichting van de paden rondom hun huis. Het groenbeheerplan voorziet momenteel niet in het snoeien van openbaar groen op basis van veiligheidsoverwegingen.

De ondernemers uit de gemeente zijn verenigd in een ondernemers- en/of handelsvereniging Aktief. De bedrijven op het industriegebied zijn verenigd in de Bedrijvenvereniging Wormerland. Er zou een projectteam "Samen Veilig Ondernemen" kunnen worden opgericht. Een samenwerkingsverband van ondernemers, gemeente en politie met als doel de overlast in de kern Wormer te bestrijden.

Landelijk is in januari 1999 het Keurmerk Veilig Ondernemen (KVO) gestart. Dit is een certificeringregeling met een preventieve werking en ontwikkeld voor groepen bedrijven en ondernemingen die een geografische eenheid vormen (bijvoorbeeld bedrijventerreinen en winkelcentra). Het is een initiatief van het Nationaal Platform Criminaliteitsbeheersing (NPC) een samenwerkingsverband tussen overheid en bedrijfsleven, dat zich tot doel heeft gesteld allerlei vormen van criminaliteit waarvan het bedrijfsleven slachtoffer kan worden, te bestrijden.

5.1.2.1. Politie

Van 1995 tot en met 2004 heeft het project samen werken aan veilig wonen van de politie Zaanstreek-Waterland ook in de gemeente Wormerland gedraaid. Het doel was het aantal inbraken terug te dringen door woningen een beveiligingsadvies volgens het Politiekeurmerk Veilig Wonen te geven. 18.000 bewoners hebben in de regio Zaanstreek-Waterland gebruik gemaakt van deze dienst. 7.800 (43%) zijn gecertificeerd. Naast deze gecertificeerde woningen zijn als gevolg van dit project in veel andere woningen extra inbraak preventiemaatregelen genomen, waarbij niet volledig aan de eisen van het keurmerk wordt voldaan. In de praktijk blijkt, dat een goed beveiligde en met een certificaat voorziene woning door inbrekers eerder wordt overgeslagen. In de regio is vanaf 1997 tot 2003 het aantal inbraken met 31% afgenomen. Hoewel het project is afgerond, blijft het vooralsnog mogelijk om bij de Stichting Veiligheidszorg advies in te winnen over het volgens dit keurmerk beveiligen van een woning.

Naast de bestaande bouw is er tevens het Politiekeurmerk Veilig Wonen Nieuwbouw. Bij ruim 60% van alle nieuwbouwprojecten in de regio wordt dit keurmerk toegepast.

5.1.2.2. Brandweer

Via een jaarlijkse landelijke campagne is er structureel aandacht voor brandveiligheid in en om woningen. Hierbij wordt aandacht besteed aan gevaarlijke situaties, aan het vluchtplan in woningen en aan brandpreventiemiddelen zoals brand(rook)melders en brandblusapparatuur.

De bereikbaarheid van de bluswatervoorziening is op een aantal plekken onvoldoende. Bijvoorbeeld door ontoegankelijke brandkranen in tuinen verborgen onder struiken en onvoldoende bluswater in de buurt. Deze problematiek wordt momenteel door de brandweer in kaart gebracht.

Voor het vergroten en verbeteren van de regionale samenwerking wordt gewerkt aan het beleidsplan Brandweezorg en Rampenbestrijding 2005-2008. Daarbij worden de uitkomsten betrokken van een door TNO in 2003 uitgevoerde kwaliteit audit onder alle korpsen in de regio.

Een gebruiksvergunning is nodig voor de meest risicovolle gebouwen, gebouwen waarin:

- meer dan 50 personen aanwezig kunnen zijn;
- meer dan 10 verminderd zelfredzame personen aanwezig kunnen zijn;
- aan meer dan 10 personen bedrijfsmatig nachtverblijf wordt verschaft;
- gevaarlijke stoffen worden opgeslagen.

De afgifte van gebruiksvergunningen is voor wat betreft scholen, horeca en openbare gebouwen afgerond. Bouwwerken die niet vallen onder de gebruiksvergunningplicht moeten echter nog wel voldoen aan de gebruikseisen van de gemeentelijke Bouwverordening. Een vergunning stelt ook grenzen aan het aantal personen dat op enig moment maximaal aanwezig mag zijn. Controles ten behoeve van de handhaving vinden periodiek in alle soorten gebouwen plaats.

5.1.3. Conclusie

Veiligheid betreffende het thema wonen en werken is een subjectief gevoel. Verschillende vormen van overleg en samenwerking tussen bewoners, bedrijven, gemeente, politie, brandweer en andere hulpverleners dragen bij aan een verhoogd gevoel van veiligheid in de woon- en leefomgeving. Het niveau van veiligheid kan worden verbeterd door goede voorlichtingsprojecten, preventieprojecten, handhavingprojecten en door een grotere betrokkenheid en verantwoordelijkheid van bedrijven, instellingen en inwoners.

Resultaten van gezamenlijke inspanning zijn bijvoorbeeld meer preventieve maatregelen, goede verlichting, afgifte gebruiksvergunningen en meer "blauw" op straat.

5.1. 4. Voorstellen

1. Openbare verlichting toepassen op basis van veiligheidsaspecten.
2. Openbaar groen snoeien op basis van veiligheidsaspecten.
3. Inbraakpreventie. Voortzetting Keurmerk Veilig Wonen.
4. Aanpassing bluswatervoorziening.
5. Realiseren Keurmerk Veilig Ondernemen.

5.2. Horeca, feesten en evenementen

5.2.1. Toekomstfoto

Uitgaan is gezellig en veilig. De horeca-exploitanten geven goed uitvoering aan wet- en regelgeving en de politie houdt continue toezicht. De brandweer voert regelmatig, ook 's avonds, (on)aangekondigd controles uit op de gebruiksvergunningen.

Een diversiteit aan feesten beantwoordt aan de behoefte van de jeugd en zijn goed georganiseerd. Communicatie en afstemming tussen de betrokken partijen is goed, waardoor veiligheid wordt gewaarborgd. Er zijn geen structurele problemen die de objectieve en subjectieve veiligheid aantasten.

5.2.2. Huidige situatie horeca

Onder horeca verstaat men naast restaurants en cafés ook dorpshuizen, partycentra, sportkantines, tenten en andere. In het verleden zijn hiervoor gebruiksvergunningen verleend en worden deze periodiek gecontroleerd.

Preventief stuurt de brandweer rondom de feestdagen in december aan alle horecagelegenheden informatie waarin extra aandacht wordt gevraagd voor veiligheid. Ook controleert de brandweer deze gelegenheden extra op veiligheid.

Er zijn in de gemeente Wormerland slechts enkele gelegenheden waar met enige regelmaat vormen van overlast voorkomen.

5.2.2.1. Feesten

Er wordt onderscheid gemaakt tussen incidentele en jaarlijkse terugkerende feesten en evenementen, die open of besloten zijn en binnen of buiten worden gehouden.

Knelpunt vormen vooral de illegale schuurfeesten en houseparty's die niet bij de toezichthouders bekend zijn. Deze feesten zijn een belangrijk aandachtspunt in het periodieke overleg van gemeente en politie. Vergunningverlening, toezicht en handhaving zijn belangrijk, want deze feesten kunnen gepaard gaan met overlast op het gebied van geluid, verkeer, alcohol en incidenteel criminaliteit en drugs. Op grond van wettelijke bepalingen geldt voor besloten feesten geen vergunningplicht. Deze feesten zijn meestal niet bekend bij degenen die de veiligheid waar mogelijk moeten waarborgen. Bij deze problematiek spelen vooral de gemeente, politie en brandweer een rol. Gezamenlijk wordt naar oplossingen gezocht en worden wetgeving en jurisprudentie op dit gebied op de voet gevolgd en toegepast.

5.2.2.2. Evenementen

De gemeente Wormerland kent verschillende evenementen die jaarlijks worden georganiseerd. Voor een overzicht van de evenementen die in 2004 hebben plaatsgevonden wordt verwezen naar bijlage II van deze nota. Voor de meeste evenementen wordt een vergunning afgegeven en deze verlopen veilig.

5.2.2.3. Vergunningen

Vergunningen worden specifiek afgegeven voor evenementen en feesten. De veiligheidseisen worden daarin meegenomen. Afhankelijk van aard en omvang van het evenement of feest worden de vergunningsvoorschriften bepaald en opgelegd. Tijdens de festiviteiten wordt door de brandweer en politie gecontroleerd op naleving van wet- en regelgeving en de vergunningsvoorschriften.

5.2.3. Aandachtspunten

- 1) Toenemend gebruik van alcohol door jeugd onder de 16 jaar.
- 2) Toename drugsgebruik.
- 3) Toezicht en handhaving.
- 5) Schuurfeesten en house-party's.

5.2.4. Conclusie

Veilig uitgaan in de gemeente moet worden verbeterd door meer toezicht en handhaving. Dat wil zeggen meer controles op naleving van de gebruiksvergunning, de drank- en horecawet bepalingen en de voorschriften in specifieke vergunningen.

5.2.5. Voorstellen

6. Controles op naleving van gebruiksvergunningen horeca, ook 's avonds uitvoeren.
7. Intensivering naleving controle Drank- en horecawet bepalingen.
8. Beslotenheid en vergunningplicht van (schuur)feesten onderzoeken.

5.3. Recreatie, Wormer- en Jisperveld

5.3.1. Toekomstfoto

Gemeente, politie en andere hulpverleningsdiensten zijn alert op ontwikkelingen binnen en buiten de gemeente op het gebied van recreatie en veiligheid. Over het algemeen is de subjectieve veiligheidsbeleving en de objectieve veiligheid van de recreanten hoog. De samenwerking tussen politie en andere hulpverleningsdiensten is constructief en effectief. De verdeling van verantwoordelijkheden en de beschikking over en inzet van materialen is voor iedereen duidelijk. De brandweer heeft voor alle operationele hulpverleningsdiensten in de veiligheidsketen een speciale incidentenregeling opgesteld. Duidelijke afspraken en doelgericht toezicht hebben geresulteerd in een afname van het aantal incidenten, klachten en overtredingen.

5.3.2. Huidige situatie

Voor de bewoners en omwonenden van de gemeente Wormerland bestaan diverse mogelijkheden van recreatie. Er zijn over het algemeen geen veiligheidsproblemen in recreatiegebieden te noemen, maar in de zomermaanden neemt het aantal bezoekers van het waterrijke gebied aanzienlijk toe. Het is niet altijd duidelijk wie waarvoor verantwoordelijk is en een goede samenwerking en onderlinge afstemming is vereist. De omvang en inrichting van het plassen gebied bemoeilijkt algemeen toezicht en handhaving. De afgelopen jaren is het toezicht en het repressieve optreden verscherpt en vinden er regelmatig patrouilles op het water plaats.

5.3.3. Enkele aandachtspunten

- 1) Het 'onder invloed' besturen van een boot
- 2) Sneller varen dan geldende snelheidslimieten.
- 3) Geluidsoverlast.
- 4) Intimidaties, bedreigingen.
- 5) Diefstal van boten en motoren.
- 6) Kampvuurtjes en barbecues op de eilanden.
- 7) Gevaren bij vorst en schaatsen in de winter.
- 8) Calamiteiten op het water.

5.3.4. Conclusie

Over het algemeen is het veilig recreëren in de gemeente Wormerland. De veiligheid op en rondom het waterrijke gebied blijft echter een punt van aandacht.

5.3.5. Voorstel

11. Optimaliseren van de samenwerking van operationele hulpverleningsdiensten (onder normale omstandigheden, bij calamiteiten en bij grootschalige evenementen). Het invoeren van een (regionaal) systeem van vaarvergunningen.

5.4. Jeugd

5.4.1. Toekomstfoto

De gemeente Wormerland biedt een veilige en prettige leefomgeving, waarin de jeugd zich goed kan bewegen en ontwikkelen. De jeugd hoort erbij, de ontmoetingsplekken van de jeugd zijn alom bekend, open, goed toegankelijk en voorzien in de wensen van de jeugd. Door inzet, samenwerking, voorlichting en betrokkenheid van de jeugd zijn klachten van overlast, gerelateerd aan ontmoetingsplekken gedaald naar een aanvaardbaar niveau.

5.4.2. Huidige situatie

Er zijn verschillende partijen die op de één of andere manier invulling geven aan jeugdbeleid en verhoging van de veiligheid. Hiertoe behoren in eerste instantie de ouders en daarnaast de gemeente, de instellingen die actief zijn voor de jeugd en de onderwijsinstellingen.

De onderwijsinstellingen besteden aandacht aan veiligheid op en buiten school. Normen, waarden en veiligheid vormen een steeds belangrijker onderdeel van het gevoerde beleid. Op het voortgezet onderwijs bestaat leerlingenbegeleiding uit onder andere het tegengaan van pesten op school, roken, alcohol en drugs. Er zijn duidelijke regelingen en afspraken gemaakt om diefstal, vernieling en andere criminaliteit te beperken en er is een strak beleid van actie en reactie op overtredingen.

De GGD geeft ook voorlichting op scholen op het gebied van bijvoorbeeld alcohol, drugs en pesten. Ook doet de GGD op eigen initiatief onderzoek naar het gedrag en de gezondheid van kinderen op middelbare scholen. De GGD biedt alle gemeenten een basis voorlichtingspakket voor scholen aan. Daarnaast is er een keuze pakket van voorlichtingsmateriaal beschikbaar. De gemeenten kunnen hier naar eigen behoefte uit kiezen. Afstemming hiervan met andere projecten van bijvoorbeeld Bureau HALT en de politie vindt plaats.

In de gemeente is een aantal ontmoetingsplekken voor de jeugd aanwezig. De jeugd wil graag gezien worden. De hangplekken en ook de samenstelling van de groepen zijn constant in beweging en de meeste plekken zorgen voor enige overlast maar geen problemen van veiligheid. In de gemeente is één JOP (jongeren ontmoetingsplek voor buiten) geplaatst. JOP's blijken in de praktijk niet succesvol. Ze zijn namelijk niet gemakkelijk te verplaatsen en niet voor alle leeftijden geschikt.

5.4.3. Aandachtspunten

- 1) Klachten over o.a. Criminaliteit, geweld, vandalisme, zwerfvuil, alcohol, drugs, lawaai.
- 2) Overlast kan leiden tot conflicten.
- 3) Inrichting en locatie van ontmoetingsplaatsen.
- 4) Individuele veiligheidsbeleving.

5.4.4. Conclusie

Het contact met de jeugd is goed en open en er is regulier afstemming tussen de betrokken partijen, zoals de organisatoren van feesten, de gemeenteambtenaren, de politie en anderen. Toch is op dit gebied nog veel te bereiken en het is aan de gemeente om binnen haar mogelijkheden onderling overleg te stimuleren en voorwaarden te scheppen voor een structurele, samenhangende en integrale aanpak gericht op veiligheid van de jeugd. De problematiek van enkele jongeren hangplekken vereist op korte termijn concrete acties en oplossingen. Onderling overleg, met inbreng van verschillende expertise en ervaring voor ontwikkeling en verbetering is hierbij nodig.

5.4.5. Voorstellen

12. Formalisering en intensivering contact en samenwerking.
13. Het definiëren van beleidsdoelstellingen jeugd en veiligheid.
14. Het aanpakken van de problematiek van jongeren ontmoetingsplekken (JOP).

Straathoekwerk speelt hierbij een belangrijke rol.

5. Ouderen

5.5.1. Toekomstfoto

Het overleg tussen gemeente en ouderenadviescommissie is gestructureerd en leidt tot goede afstemming en maatregelen ten behoeve van ouderen. Er wordt goed ingespeeld op de gevolgen van de vergrijzing. De ouderenadviescommissie is actief en brengt regelmatig advies uit. Het project van de commissie WOW (Welzijn Ouderen Wormerland) betreffende huisbezoek aan ouderen vanaf 72 jaar door opgeleide vrijwilligers is in 2005 gestart. Tijdens de bezoeken worden wensen en problemen geïnventariseerd, advies gegeven en wordt veiligheid als apart onderwerp onder de aandacht gebracht. Hierbij worden tips gegeven om de veiligheid in en om het huis te vergroten en het gevoel van onveiligheid in de openbare ruimte weg te nemen. De bevindingen van deze gesprekken worden met betrokken instanties besproken en omgezet in concrete acties.

De veiligheidsbeleving van de inwoners van de gemeente is hoog. Een betere communicatie en voorlichting aan ouderen heeft ertoe geleid, dat het gevoel van onveiligheid onder ouderen is afgenomen. In geval van incidenten en nood zijn de meeste ouderen bekend met 112 en met het landelijke meldnummer van de politie voor niet spoedeisende hulp (0900-8844).

5.5.2. Huidige situatie

De vergrijzing gaat door, ouderen blijven steeds meer en langer zelfstandig wonen en de ouderdom komt met gebreken. Bij een toename van deze gebreken nemen ook de veiligheidsrisico's in en om de woning toe. Een grote groep ouderen voelt zich vooral 's avonds onveilig op straat en durft niet alleen de deur uit. Het gevoel van veiligheid wordt wel vergroot wanneer men 's avonds samen ergens naar toe gaat.

Suggesties: het GALM project (Groninger Alternatief Leef Model) dat ouderen meer probeert te laten sporten ook in de avonduren; het project Senioren en Veiligheid van het regionaal bureau Veiligheid en Preventie van de politie regio Utrecht, dat beoogt het veiligheidsgevoel bij de 65+ inwoners van de gemeente te verhogen en deze doelgroep weerbaarder te maken. De wijkagenten hebben de beschikking over een preventiekoffer senioren en veiligheid waarmee zij adequate voorlichting kan geven.

5.5.3. Aandachtspunten

- 1) Onveiligheidsbeleving ouderen.
- 2) Veiligheid in en om het huis.
- 3) Uitgaan van ouderen in het donker.

5.5.4. Conclusie

In Wormerland is sprake van vergrijzing. De oudere inwoners blijven steeds meer en langer zelfstandig wonen, wat een toename van het aantal onveilige situaties en ongelukken in en om de woning met zich meebrengt. De leefomgeving van de gemeente Wormerland is relatief veilig. Toch voelen ouderen zich vaak het meest onveilig.

5.5.5. Voorstellen

15. Voorlichting ouderen vanaf 72 jaar.
16. Voorlichting ouderen tussen 65 en 72 jaar.

5.6. Verkeer

5.6.1. Toekomstfoto

De verkeersveiligheid heeft continue de aandacht van gemeente en politie. De effecten van de campagne Duurzaam Veilig en van het verkeersveiligheidsplan zijn positief. Het aantal verkeerspunten met een verhoogd risico en het sluipverkeer zijn teruggebracht. De parkeerproblematiek is verbeterd en bij het inrichten van wegen wordt zowel met de opkomsttijden van de hulpverleningsdiensten als met de classificatie van de wegen rekening gehouden. Intensieve controle, toezicht en handhaving door de politie dragen bij aan een verbeterde verkeersveiligheid. De inwoners worden altijd betrokken bij de (her)inrichting van wegen.

5.6.2. Huidige situatie

In 1997 is landelijk de campagne Duurzaam Veilig gestart. Als gevolg hiervan heeft de gemeente het verkeersveiligheidsplan voor het totale grondgebied ontwikkeld. Hierbij is aan iedere weg een bepaalde status toegekend. Er zijn stroomwegen, ontsluitingswegen en erftoegangswegen benoemd en er zijn maximum snelheden toegekend. De verblijfsgebieden zijn grotendeels volgens dit plan ingericht en er gebeuren in deze gebieden relatief weinig ongelukken. Het verkeersveiligheidsplan wordt in fases uitgevoerd. Tussentijds worden de resultaten geëvalueerd en indien nodig aangepast.

De herinrichting van wegen in de verblijfsgebieden is goed geweest voor het verhogen van de verkeersveiligheid, doordat er minder snel gereden kan worden. Echter de opkomsttijden van hulpverleningsdiensten zijn steeds meer onder druk komen te staan. Door meer rotondes, drempels, wegversmallingen en andere aanpassingen in wijken lopen de opkomsttijden van leden van de brandweer naar de kazernes toe en van brandweerauto's naar de plek des onheil steeds meer op.

De functie van verkeersborden en reclameborden in de berm en langs de weg trekken de aandacht van de weggebruiker. Bij een overdaad aan borden en andere vormen van gebruik van de berm (o.a. reclame- en sandwichborden) wordt de weggebruiker te veel afgeleid. Dit is gevaarlijk voor het verkeer. De gemeente kent verschillende wegen en plekken waar sanering van borden nodig is. Bij de wijken die nog volgens het verkeersveiligheidsplan zullen worden verbeterd zal sanering van de borden automatisch worden meegenomen. Voor de overige wijken wordt voor deze sanering een plan ontwikkeld.

Aan de hand van richtlijnen uit het activiteitenplan van de politie worden via maandthema's de handhavingactiviteiten voor de verkeersveiligheid bepaald. De handhavingcontroles in het verkeer hebben een hoge prioriteit. De resultaten hiervan zijn positief. Voorbeelden van deze handhavingcontroles zijn de algemene verkeerscontroles en de controles op helm, gordel, rood licht, alcohol en snelheid. Enkele projecten van handhaving, educatie en voorlichting voor de jeugd zijn: 'de scholen zijn weer begonnen', verlichting van fietsers en bromfietsers en een voorlichtingsvideo hierover voor op scholen.

In de gemeente bestaat, zowel binnen als buiten de bebouwde kom, een aantal locaties, kruispunten of wegvakken met een verhoogd verkeerveiligheidsrisico. Een black spot wordt gedefinieerd als een kruispunt of wegvak waarin in een periode van drie jaar zes of meer letselongevallen hebben plaatsgevonden waarbij doden en/of gewonden vielen. Een voorbeeld van een gevaarlijk verkeerspunt is:

- A7

Naast deze locaties bestaat ook een aantal verkeerspunten vooral gevaarlijk voor de kwetsbare weggebruikers, zoals kinderen, ouderen, voetgangers en (brom)fietsers. Een voorbeeld hiervan is:

- Verkeerssituaties bij scholen.

In de wet is geregeld dat het vervoer van gevaarlijke stoffen via de meest veilige route moet verlopen. De gemeente dient een route gevaarlijke stoffen te ontwikkelen tenzij dit verkeer om de kernen heen gaat. Een ander knelpunt kan zijn de toelieferingen van brandstof, waaronder LPG, aan pompstations in woonwijken.

5.6.3. Aandachtspunten

- 1) Gevaarlijke locaties, kruispunten of wegvakken
- 2) Route gevaarlijke stoffen
- 3) Voldoende verkeerstoezicht op straat
- 4) Extra verkeersdruk door sluipverkeer
- 5) Mentaliteit van de weggebruikers
- 6) Overdaad aan verkeersborden.
- 7) Oneigenlijk gebruik (uitstallingen) van de berm (openbare weg).

5.6.4. Conclusie

De effecten van de campagne Duurzaam Veilig van de politie en het verkeersveiligheidsplan van de gemeente dragen bij aan de verbetering van de feitelijke verkeersveiligheid en het subjectieve gevoel hiervan. Desondanks is er een aantal locaties, dat ook voor de kwetsbare verkeersdeelnemer veiliger moet worden ingericht. Bij het inrichten van wegen moet ook rekening gehouden worden met de opkomsttijden van hulpverleningsdiensten. Een goede communicatie en afstemming van verkeersaangelegenheden met de inwoners is ook van belang. De verkeersveiligheid is één van de belangrijkste veiligheidsaspecten en in het kader hiervan zijn goede opsporing, toezicht en handhavingcontroles door de verkeerspolitie en het wijkteam van Wormerland van belang.

5.6.5. Voorstellen

17. Inventarisatie gevaarlijke verkeerspunten en andere knelpunten.
18. Inwoners worden meer betrokken bij aanpassingen en nieuwe verkeersplannen.

5.7. Milieu

5.7.1. Toekomstfoto

Bij nieuwe en bij actualisatie van de huidige bestemmingsplannen wordt het belang van de milieuveiligheid nadrukkelijk meegenomen. Naar voorbeeld van landelijk beleid heeft de gemeente duidelijk bepaald in het bestemmingsplan op te nemen welke milieubelastende activiteiten wel en niet zijn toegestaan. Bij het ontwikkelen van deze plannen worden de afdeling VROM en de brandweer in een vroeg stadium betrokken. Bij het toezicht en de handhaving van milieuzaken wordt door de politie en de gemeente samengewerkt. Ter voorkoming van gevolgen worden overtredingen hierdoor vaak al in fase één beëindigd en volgen er minder fase twee trajecten, zoals het dwangsomtraject.

5.7.2. Huidige situatie

Het is algemeen bekend dat milieu één van de belangrijkste facetten is voor het waarborgen van een goed en veilig leefklimaat. De kwaliteit van bodem, water en lucht staat daarom bij veel partijen hoog op de agenda. De gemeente houdt zich op gebied van milieu bezig met beleidsmatige taken zoals energiebesparing en (zwerf)afvalbeleid.

Uit de controles kunnen overtredingen van de milieubepalingen naar voren komen. Na constatering van een overtreding wordt de betrokkene aangeschreven, waarna er twee mogelijkheden zijn, namelijk proces verbaal opmaken door de politie of het dwangsomtraject. In veel gevallen wordt met een controle en een bezoek van de politie, eventueel opgevolgd met een proces verbaal, al het beoogde resultaat bereikt. Pas wanneer dit niet lukt wordt het dwangsomtraject opgestart. Afhankelijk van de aard en omvang van de overtreding is dit een effectievere, maar ook een intensievere procedure. Er bestaat voor deze werkprocedure geen gestructureerde overlegstructuur tussen de politie en de gemeente.

Voor het grondgebied van de provincie Noord-Holland is een risicokaart verschenen. Het geeft ook voor de meest risicovolle bedrijven van Wormerland de toxische, explosieve en brandcontouren in meters aan. In het kader hiervan is afronding van de bereikbaarheidskaarten en aanvalsplannen van de brandweer nodig. Dat wil zeggen, dat per risicovol gebouw een kort overzicht met de belangrijkste gegevens, waaronder een plattegrond moet worden ontwikkeld.

In de gemeente komt geen vuurwerkopslag voor behalve rond de jaarwisseling voor consumentenvuurwerk op enkele verkooppunten. Over het algemeen zijn er weinig meldingen van vuurwerkoverlast. Voor het verlenen van vergunningen voor de opslag op deze verkooppunten en het afsteken van vuurwerk worden de huidige richtlijnen van de het vuurwerkbesluit aangehouden. Deze verkooppunten worden regelmatig door de politie gecontroleerd. De controle van illegaal vuurwerk, dat bijvoorbeeld op scholen wordt verkocht blijft moeilijk.

5.7.3. Aandachtspunten

- 1) Een digitale registratie van milieuvergunningen en milieubepalingen is gewenst.
- 2) Toezicht en handhaving in het kader van milieuwetgeving.

5.7.4. Conclusie

Bij het waarborgen van een goed en veilig leefklimaat speelt het milieu een belangrijke rol. Hieraan leveren toezicht, controle en handhaving en een gestructureerd overleg tussen betrokken partijen een belangrijke bijdrage. De manier waarop dit gebeurt wordt bepaald door het milieubeleid van de landelijke en plaatselijke overheden.

5.7.5. Voorstellen

19. Stimuleren en beter structureren van overleg betrokken milieupartijen.
20. Actualisatie milieubeleidsplan bij nieuwe ontwikkelingen.

5.8. Criminaliteit

5.8.1. Toekomstfoto

Criminaliteit is nog steeds iets van alledag, maar de laatste jaren is vooral door een aantal preventieve maatregelen het aantal delicten aanzienlijk afgenomen. Inwoners en ondernemers zijn zich er beter van bewust welke maatregelen men preventief kan nemen om de kans op inbraak en diefstal te verkleinen. De gemeente neemt bij in- en herinrichting van de openbare ruimte ook preventieve maatregelen om het aantal gevallen van criminaliteit te verminderen. Op het gebied van preventie is er een goede samenwerking tussen de gemeente en de politie. De wijkagent of politiesurveillant is een bekend gezicht in de wijk en heeft goed contact met de inwoners, ondernemers en mensen op straat.

5.8.2. Huidige situatie

In de "dikke Van Dale" wordt criminaliteit beschreven als:

1. Strafbaar feit; 2. Het begaan van misdaden. Misdadigheid: de criminaliteit neemt af; er worden minder misdaden begaan; de kleine criminaliteit, zoals winkeldiefstal, zwartrijden, vandalisme; de zware criminaliteit, zoals moord, geweldpleging.

Een dader kan alleen maar een strafbaar feit plegen als hij in de gelegenheid wordt gesteld. Daders willen niet gezien, gehoord en gepakt worden. Preventief kan veel gedaan worden aan het bestrijden van criminaliteit. Door het aanbrengen van psychologische barrières, bijvoorbeeld geluid, vluchtwegen en sociale ogen en fysieke drempels, zoals onneembare barrières, goed hekwerk en alarminstallaties.

In het verleden bestond het veiligheidsbeleid voornamelijk uit activiteiten van politie en justitie. Ongeveer vijftien jaar geleden is hier langzaam verandering in gekomen. Toen werd duidelijk, dat de aanpak van gelegenheidsfactoren en van achterliggende sociale problemen ook met betrekking tot veiligheid noodzakelijk is. Daarna is ook erkenning gekomen voor het belang van meer aandacht voor de normen en waarden in de samenleving. Onderstaand schema geeft deze factoren visueel weer via het zogenoemde 'Ijsbergmodel'. Niet alleen het topje van de ijsberg is van invloed op het veiligheidsniveau.⁸

Figuur 4: Ijsbergmodel



Op basis van landelijke thema's ontwikkelt de politie regio ieder jaar een bedrijfsplan. Vervolgens geeft het politiedistrict hieraan invulling via een districtsbedrijfsplan en maakt het politie wijkteam een concept activiteitenplan, dat aan het einde van het jaar in overleg met de commissie WSB door het college wordt vastgesteld. De speerpunten van het districtsbedrijfsplan en de wijkbeleidspunten van de wijkagenten vormen onder andere de basis van dit activiteitenplan. De vier speerpunten hiervan voor 2005 zijn voor criminaliteit: geweld, woninginbraken en jeugdproblematiek en veel voorkomende criminaliteit (diefstal, af/uit auto, vernielingen en graffiti).

Bij woninginbraken wordt onderscheid gemaakt in georganiseerde inbraak van buiten de gemeente en inbraak door inwoners van de gemeente, waarbij van de laatste groep een klein aantal vaak actief is. Bedrijfsinbraken zijn vooral de verantwoordelijkheid van bedrijven zelf en een goede preventie bespaart veel tijd en moeite. Mogelijke preventiemaatregelen zijn een gecentraliseerde aanpak, goede beveiliging en voorzorgsmaatregelen en een collectief beveiligd bedrijventerrein.

Op circa (?) bedrijven waren er in de gemeente Wormerland in 2004 (?) bedrijfsinbraken, waarvan meestal ook aangifte werd gedaan. Naast bedrijfsinbraken komt diefstal uit auto's en van fietsen en brommers veelvuldig voor.

De preventieve werking van camera's is een punt van discussie. De ervaringen met het gebruik bij andere gemeenten is niet altijd positief. In een aantal gevallen nam de criminaliteit zelfs toe omdat bij de daders bekend was dat er geen politie in de directe omgeving was en zij wisten dat het lang zou duren voordat de politie ter plaatse was.

5.8.3. Aandachtspunten

- 1) Inbraken en diefstal.
- 2) Veel voorkomende criminaliteit

⁸ Gids voor veiligheid, 99 vragen over veiligheid en hun antwoorden, deel 1, maart 1998.

5.8.4. Conclusie

Er is een eerste verantwoordelijkheid van inwoners en ondernemers bij het voorkomen van diefstal en inbraak van hun bezittingen. Voor de openbare ruimte zijn de politie en de gemeente de verantwoordelijken. Bij bestrijding van criminaliteit spelen preventieve en repressieve maatregelen een rol.

5.8.5. Voorstellen

22. Preventief op veiligheid inrichten van de openbare ruimte.
23. Vergroten eigen verantwoordelijkheid van inwoners en ondernemers.
24. Vaststellen van effecten van meer "blauw" op straat.

5.9. Thuisgeweld

5.9.1. Toekomstfoto

Thuisgeweld is een bekend en onderkend maatschappelijk probleem. De inspanningen op dit terrein door politie en andere betrokken organisaties hebben geresulteerd in een beter inzicht in deze problematiek en in een betere opvang en begeleiding van slachtoffers. Ook is er meer en beter inzicht in de cijfers van thuisgeweld en er is er een voorzichtige daling van het aantal incidenten te zien.

5.9.2. Huidige situatie

Het begrip 'Huiselijk geweld' wordt door het Ministerie van Justitie beschreven als "Iedere aantasting van de persoonlijke integriteit van het slachtoffer door iemand uit de huiselijke kring van het slachtoffer." Dit betekent zowel geestelijk als lichamelijk en gepleegd door (ex)partners, gezinsleden, familieleden of huisvrienden. Een breed begrip waaronder ook kindermishandeling of seksueel misbruik binnen het gezin valt. Om de ernst van de zaak goed aan te geven wordt in plaats van huiselijk geweld over thuisgeweld gesproken.

In het plan van aanpak van de regiopolitie Zaanstreek-Waterland wordt thuisgeweld gedefinieerd als: "Het actief terugdringen en voorkomen van thuisgeweld in de regio door een éénduidige aanpak van de politie in samenwerking met externe partners." Vanaf 2005 is thuisgeweld een apart aandachtspunt in het activiteitenplan van de politie. Er is een duidelijk beleid ontwikkeld en iedere politiemedewerker moet de cursus 'Thuisgeweld' volgen. Door deze nieuwe werkwijze wordt thuisgeweld door de politie beter herkend, is er meer openheid en ontstaat er een lagere meldingsdrempel voor slachtoffers. Het huidige aantal registraties van thuisgeweld geeft een beter inzicht in de problematiek, maar zegt nog niets over het absolute aantal gevallen van thuisgeweld. Naast hulpverlening aan slachtoffers (direct getroffen) is ook hulpverlening aan andere betrokkenen belangrijk, zoals aan daders en aan jongeren binnen een gezin met gewelddadige situaties.

5.9.4. Aandachtspunten

- 1) Ontwikkeling kennis en inzicht in problematiek van thuisgeweld.
- 2) Hulpverlening aan slachtoffers.

5.9.5. Conclusies

Er worden steeds meer aangiftes gedaan van thuisgeweld. Politie en andere betrokken organisaties krijgen meer inzicht in de problematiek van thuisgeweld en leren hoe te handelen. Voor een adequate hulpverlening aan slachtoffers van thuisgeweld is een goede afstemming van politie met het maatschappelijke werk en andere partijen noodzakelijk.

5.9.6. Voorstellen

25. Optimaliseren (nood)opvang en begeleiding van slachtoffers en daders.
26. Stimuleren betere samenwerking betrokken partijen.
27. Verkrijgen van zo goed mogelijk inzicht in aard en omvang van thuisgeweld.
Het 'project huiselijk geweld' van de GGD speelt hierbij een belangrijke rol.

6. CALAMITEITEN- EN RAMPENBESTRIJDING

6.1. Toekomstfoto

Er is een intensieve samenwerking en een duidelijke verdeling van taken en verantwoordelijkheden van alle partners in de veiligheidsketen op zowel lokaal als regionaal niveau. Het nieuwe model rampenplan is vastgesteld en wordt op basis van nieuwe inzichten en ontwikkelingen continue geactualiseerd. Er wordt regelmatig geoefend op lokaal en regionaal niveau.

6.2. Huidige situatie

Het huidige rampenplan van de gemeente Wormerland is in 2005 geactualiseerd en voldoet aan de provinciale eisen. Gebaseerd op gewijzigde landelijke inzichten in het kader van calamiteiten- en rampenbestrijding is er een nieuw concept rampenplan door de gemeente opgesteld.

De landelijke ontwikkelingen van de laatste jaren hebben geleid tot een samenhangend stelsel van kwaliteitseisen voor calamiteiten- en rampenbestrijding. Deze kwaliteitseisen worden interprovinciaal gezien. In vervolg hierop zullen de regionale brandweer en de provincie Noord-Holland een nieuw model rampenplan, deelplannen en draaiboeken voor de Noord-Hollandse gemeenten ontwikkelen. Conform deze modellen zal de gemeente deze modellen ontwikkelen en vaststellen.

Periodiek worden er bestuurlijke oefeningen gehouden waardoor de deelnemers goed inzicht krijgen en behouden in de bevoegdheden, de besluitvormingsstructuur, de bestuursstructuur, de werking van de gemeentelijke operationele processen en de werking van de operationele diensten. Het oefenen van de gemeentelijke processen wordt jaarlijks door de gemeente georganiseerd.

6.3. Aandachtspunten

- 1) Oefenen van gemeentelijke processen binnen de gemeentelijke organisatie.
- 2) Bezetting van brandweer auto 's overdag.
- 3) Nieuw model rampenplan.

6.4. Conclusie

Rampen en calamiteiten kunnen altijd plaatsvinden. Dus continue aandacht voor het nemen van preventieve maatregelen en maximale voorbereiding zijn noodzakelijk. De gemeente heeft een rampenplan dat voldoet aan de eisen.

6.5. Voorstellen

28. Ontwikkelen van aanvalsplannen voor grote bedrijven (brandweer).
29. Ontwikkelen van nieuw rampenplan volgens provinciaal model (inclusief deelplannen en draaiboek).
30. Ontwikkelen oefenplan en oefenen gemeentelijke processen.

7. HANDHAVING

7.1. Toekomstige foto

De nota integrale handhaving is in 2006 door de Raad vastgesteld en heeft geleid tot een samenhangend handhavingsbeleid. Meer handhaving met betrekking tot de aandachtsgebieden uit de nota integrale veiligheid heeft geleid tot een betere objectieve en subjectieve veiligheid. De cijfers van bijvoorbeeld criminaliteit en verkeersonveiligheid dalen en de inwoners voelen zich veiliger in de gemeente.

7.2. Huidige situatie

Handhaving is een belangrijk instrument in handen van de gemeentelijke, provinciale en landelijke overheid. Het is het sluitstuk van beleid en vormgeving. Door middel van handhaving kan het naleven van de regels worden bewerkstelligd en kunnen beleidsdoelen worden bereikt. In de literatuur wordt handhaving gedefinieerd als 'het doen naleven van rechtsregels'.

Naast integrale veiligheid en Ruimtelijke Ordening heeft handhaving ook betrekking op veel andere beleidsterreinen. Onder integrale veiligheid is met betrekking tot handhaving het volgende van belang. Handhaving van regelgeving is niet alleen als dwangmaatregel van belang, maar ook uit het oogpunt van preventie. Handhaving bijvoorbeeld bij geluidhinder en overlast op de openbare weg vallen onder de Algemene plaatselijke verordening van de gemeente. Vooral de politie ziet toe op de naleving van de hierin opgenomen regelgeving. Dat geldt ook voor het handhaven van de maximumsnelheden (de invoering van de Wet Bestuurlijke Boete leidt waarschijnlijk tot een taakverschuiving naar de gemeente).

Daarnaast zijn er specifieke zaken waarvoor de gemeente zelf de handhaving dient te verzorgen. Het gaat in dat verband vooral om zaken waarin de gemeente in haar recht als eigenaar/beheerder van de openbare ruimte wordt aangetast, bijvoorbeeld door illegale opslag van tegels en afvalcontainers op gemeentegrond, het storten van tuinafval in plantsoenen en het plaatsen van borden op gemeentegrond.

In het kader van het in ontwikkeling zijnde handhavingsbeleid dienen de mogelijkheden te worden gezien. Bij het opstellen en wijzigen van regelgeving zal rekening worden gehouden met de handhaving ervan. De nota handhaving is een zelfstandige instrumentele nota, waarin alle handhavinginstrumenten (wettelijk kader, bevoegdheden, procesbeschrijving en uitvoering) worden beschreven en uitgewerkt. Dit geldt ook voor alle veiligheidsaspecten uit de nota integrale veiligheid waarvoor handhaving als instrument ter verbetering van deze veiligheid kan worden gebruikt. Te denken valt aan handhaving van de openbare orde, verkeersveiligheid en milieuzaken.

7.3. Conclusie

Handhaving is het sluitstuk van beleid en wetgeving. Zowel strafrechtelijke als bestuursrechtelijke handhaving zijn belangrijke instrumenten ter verbetering van onder meer de objectieve en subjectieve veiligheid in de gemeente Wormerland. Gaandeweg groeit het besef dat handhaving geen sluitstuk is, maar een prominente plaats moet innemen binnen het gemeentelijke beleid.

7.4. Voorstel

31. Handhaving van alle relevante aandachtspunten van de nota integrale veiligheid uitwerken in de nota handhaving.

OVERZICHT BIJLAGEN

- I. Literatuurlijst
- II. Evenementenkalender Wormerland 2004

BIJLAGE I. LITERATUURLIJST

- Deloitte & Touche, *Werken aan veiligheid, een kwestie van aanpakken, Branchegroep Rijksoverheid*, september 2002.
- Galen, J. van en S. Schaap, *Slagen voor Veiligheid, Basishandreiking voor gemeenten*, juli 2002.
- VNG, Kernbeleid veiligheid, handreiking voor gemeenten, juni 2003.
- Ministerie van Binnenlandse Zaken, *Gids voor veiligheid, 99 vragen over veiligheid en hun antwoorden, deel 1*, maart 1998.
- Ministerie van Binnenlandse Zaken, *Gids voor veiligheid, 66 vragen over de inhoud van het veiligheidsbeleid, deel 2*, november 1999.
- Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijkrelaties, *Integraal Veiligheidsprogramma* juni 1999.
- Nationaal Platform Criminaliteitsbeheersing, *Handboek voor het Keurmerk Veilig Ondernemen voor Bestaande bedrijventerreinen (K.V.O.-B)*, december 2000.
- Korpsjaarplan Zaanstreek-Waterland, december 2004
- Politie Zaanstreek-Waterland, *Criminaliteitsbeeld Zaanstreek-Waterland 2004*, mei 2005.
- Ministerie van BZK, *Naar een veiliger samenleving*, mei 2002.
- Ministerie van BZK, *Naar een veiliger samenleving Midterm review*, november 2004.

Externe plannen en nota's

Integraal Veiligheidsbeleid gemeenten Goes, Brunssum, Barneveld, Castricum, Oosterhout, Maarn, Amsterdam, Rotterdam, Dordrecht, Tilburg, Den Helder.

Interne plannen en nota's

Nota integrale veiligheid 1995.

Evaluatie integrale veiligheid 1997, 2000.

Klankbordgroep raadsprogramma begroting 2006.

Programmabegroting 2005.

Coalitie-Akkoord 2002.

Aanvullende websites

www.ilv.nl
www.vng.nl
www.slagenvoorveiligheid.nl

BIJLAGE II. EVENEMENTENKALENDER WORMERLAND